AMRFV Training

LATVIJA

14. un 15. OKTOBRIS

Finansē Eiropas Savienība

AMRFV Training

Vispārīgs ieskats par antimikrobiālās rezistences (AMR) ietekmi. Antimikrobiālo līdzekļu lietošanas un AMR rādītāji valstī.

Praktiskās apmācības lauksaimniekiem un veterinārārstiem: jaunas metodes rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem novēršanā

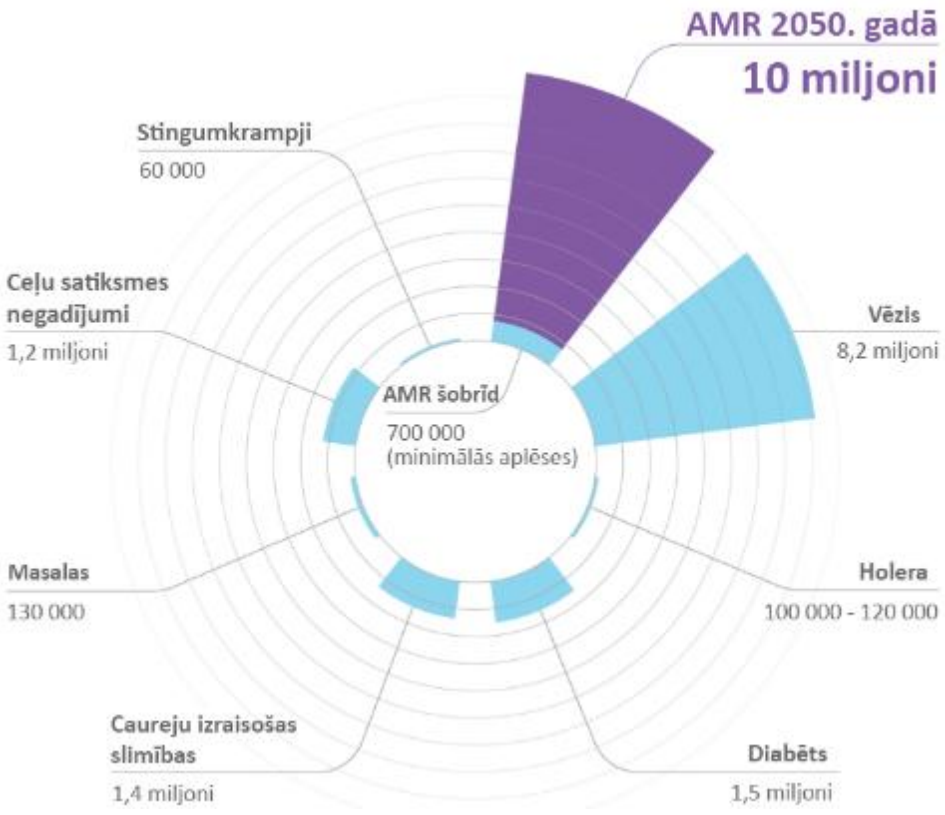
Latvija, 2026. gada 14. un 15. oktobris

Finansē Eiropas Savienība

Antimikrobiālā rezistence

Globāls apdraudējums

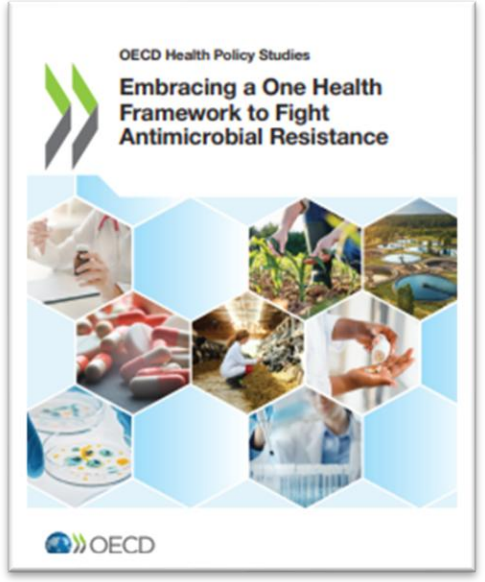
Paredzamais antimikrobiālās rezistences izraisīto nāves gadījumu skaits 2050. gadā salīdzinājumā ar pašreiz izplatītākajiem nāves cēloņiem

Ekonomiskā ietekme

Aprēķinātās antimikrobiālās rezistences izmaksas veselības aprūpes sistēmām Eiropā ir:

1,1 miljards eiro gadā

Ziņojums 2023. gadā:

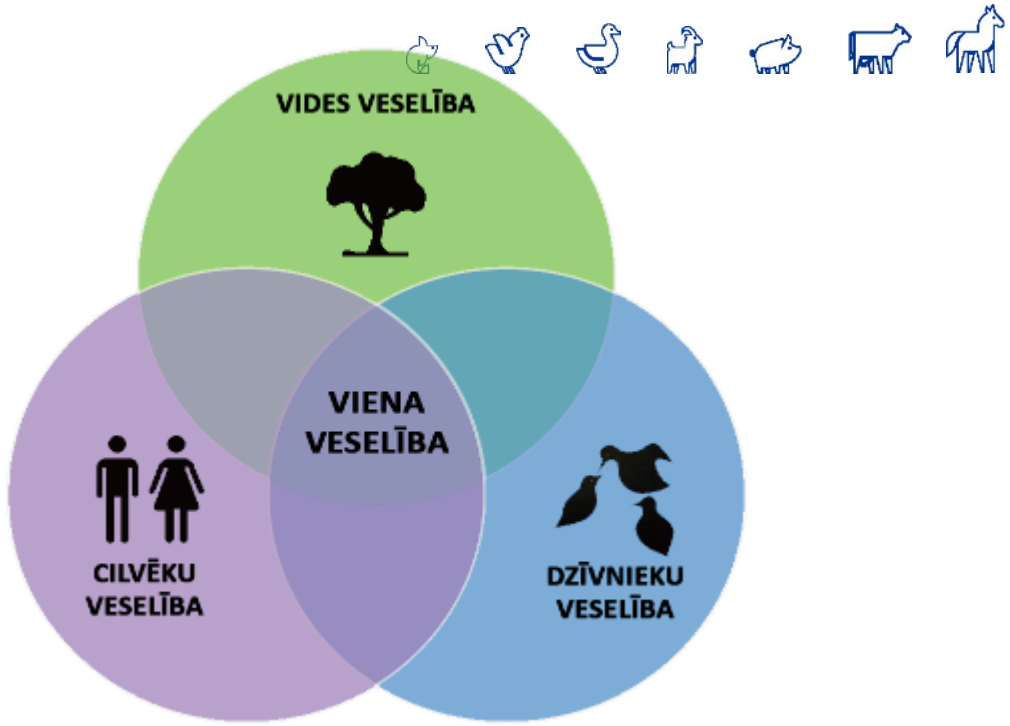
$$ ↑↑

Kas ir antimikrobiālā rezistence un kā tā rodas?

Antimikrobiālā rezistence (*antimicrobial resistance* – *AMR*) rodas tad, kad infekcijas izraisītāji (baktērijas, vīrusi vai sēnītes) pretojas to ārstēšanai izmantoto zāļu iedarbībai.

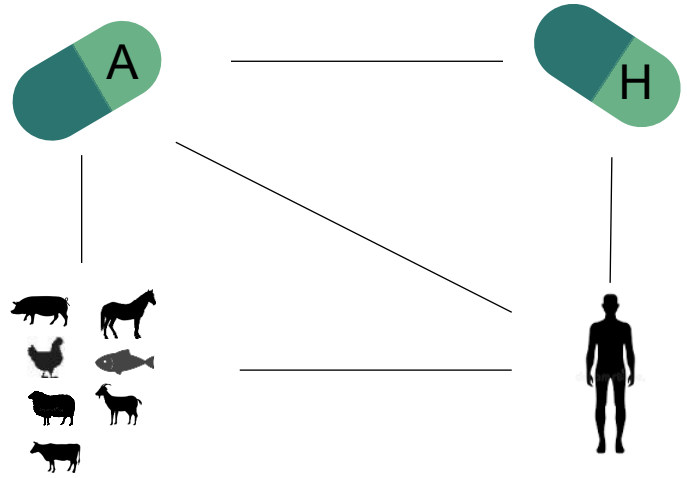
Antimikrobiālo līdzekļu lietošana, pārmērīga un nepareiza lietošana → Mikrobi kļūst rezistenti → Antimikrobiālie līdzekļi uz tiem neiedarbojas → Slimības izplatās vieglāk, ir noturīgākas vai nogalina

Antimikrobiālā rezistence ir kopīgs izaicinājums cilvēku, dzīvnieku un augu veselībai, kā arī apkārtējai videi.

Antimikrobiālo līdzekļu lietošana dzīvniekiem

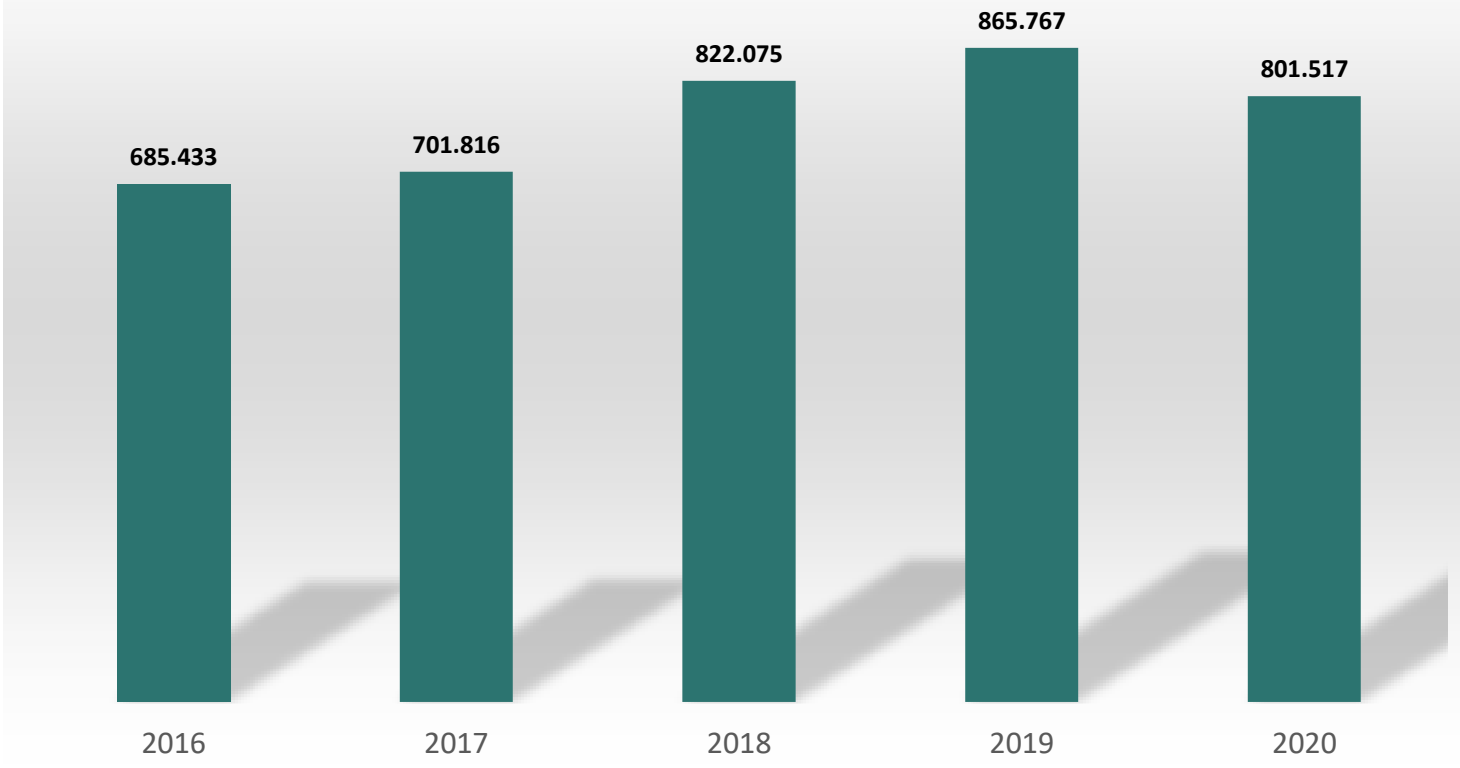
Antimikrobiālo līdzekļu lietošana cilvēkiem

Ar rezistentām baktērijām katru gadu ES/EBTA inficējas 800 000 cilvēku

(ECDC dati 2022. gadā)

Aprēķinātais vidējais inficēšanās gadījumu skaits, visi veidi

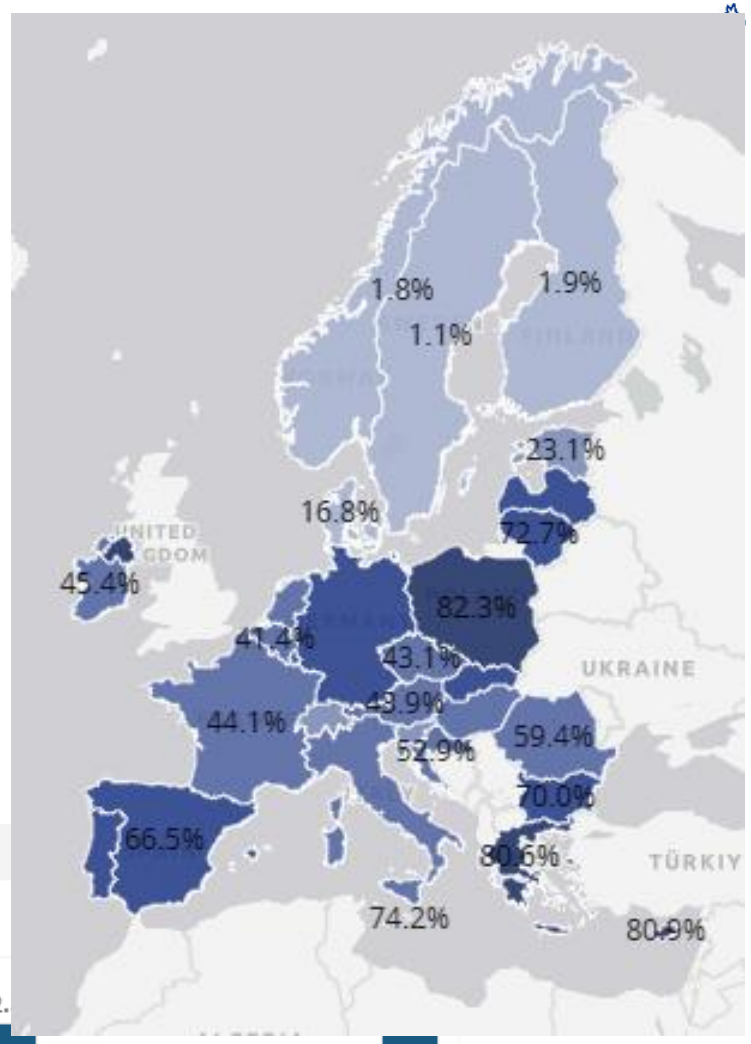

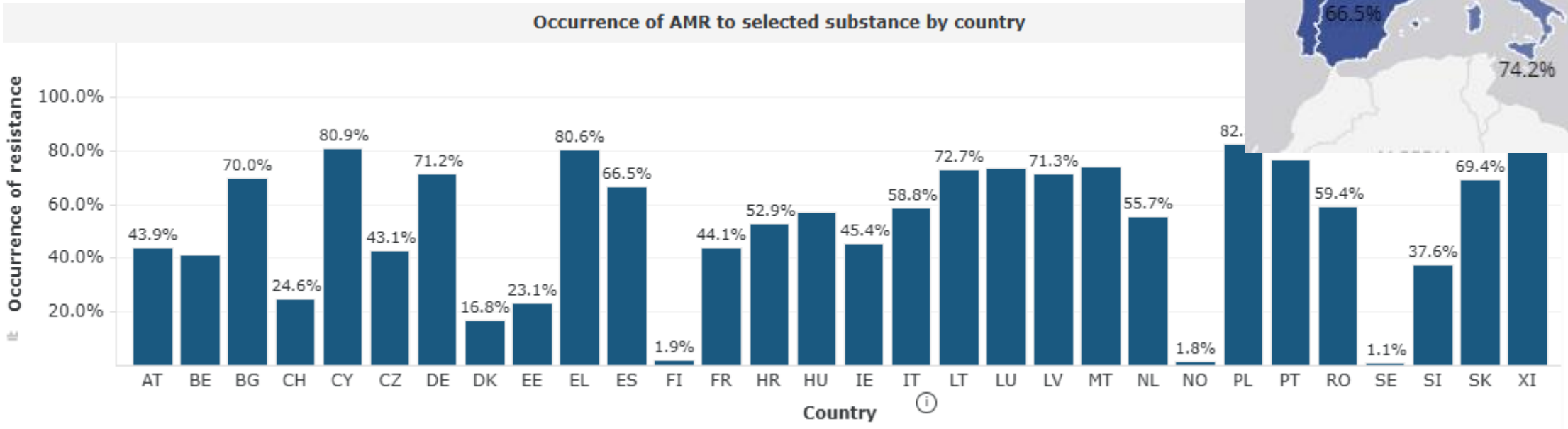
Avots: ECDC (Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs)

Antimrobiālā rezistence apdraud sabiedrības un dzīvnieku veselību

EFSA interaktīvais rīks:

AMR izplatība *Campylobacter jejuni* izolātos broileru cāļiem pret tetraciklīnu 2024. gadā

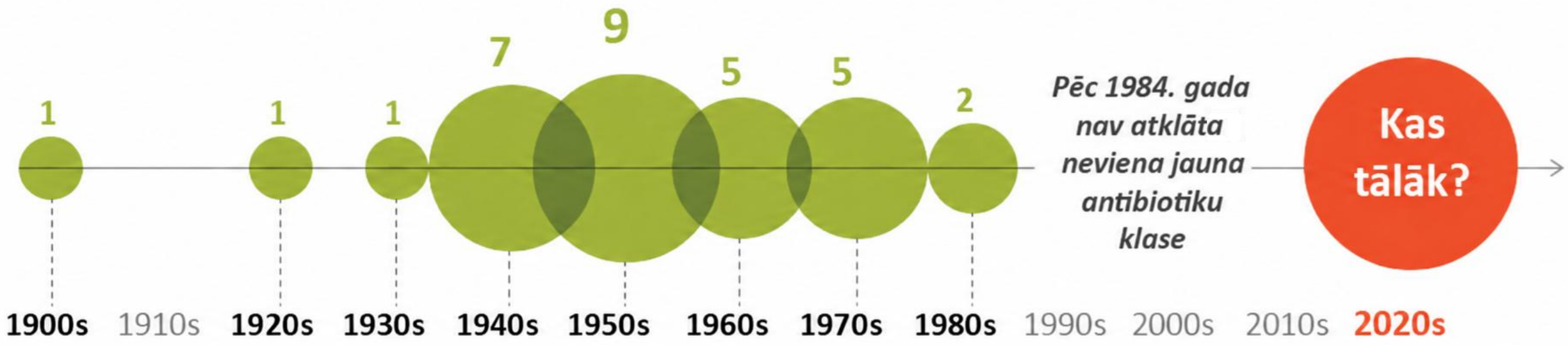

Mums ir jāsaglabā pieejamo antimikrobiālo līdzekļu efektivitāte!

Jaunu antibiotiku atklāšana

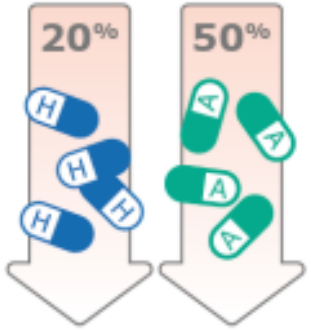
Vairāk nekā 30 gadus ilgs pārtraukums jaunu antibiotiku veidu atklāšanā

(Atklāto vai patentēto antibiotiku klašu skaits)

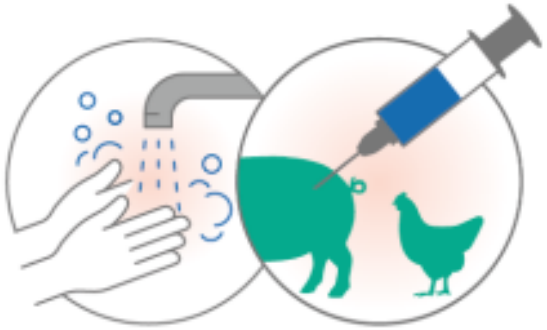

Avots: ECA, pamatojoties uz pētījumu "A sustained and robust pipeline of new antibacterial drugs and therapies is critical to preserve public health", Pew Charitable Trusts, May, 2016.

Ko mēs varam darīt?

Antimikrobiālo līdzekļu patēriņa samazināšana
(kopējais samazinājums par 20% cilvēkiem un par 50% dzīvniekiem)

Lielāks uzsvars uz infekciju profilaksi un kontroli
(vakcinācija un labāka higiēna)

Atbildīga un piesardzīga antimikrobiālo līdzekļu lietošana
(diagnostikas testu pieejamība, lai nodrošinātu selektīvu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu un ārstēšanas vadlīniju ievērošanu)

Papildu dati turpmākai antimikrobiālo līdzekļu patēriņa un rezistences saiknes analīzei

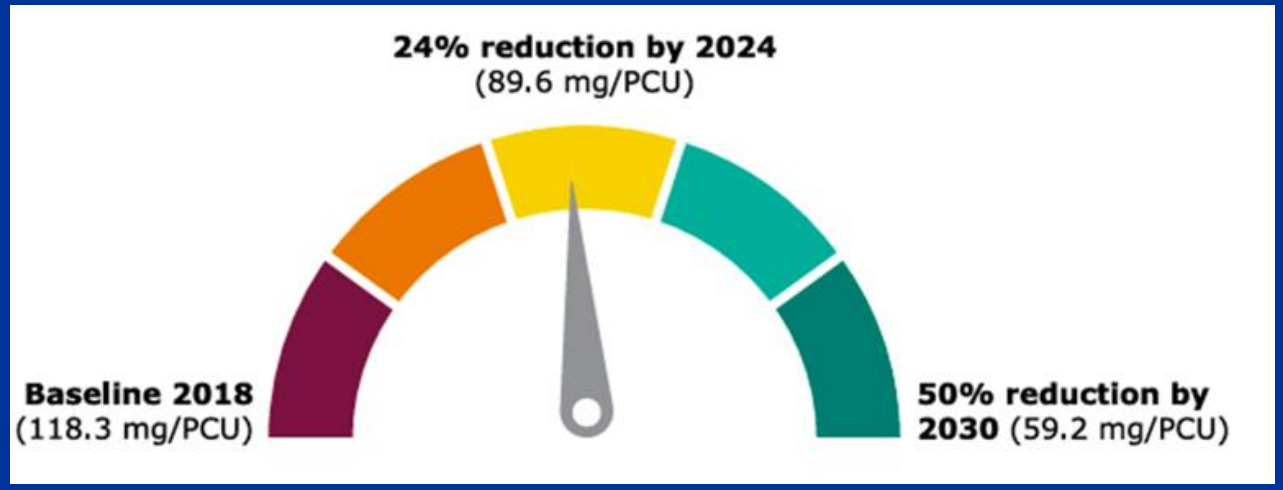
Mērķtiecīgi pētījumi, lai izprastu rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem izplatību

EFSA Journal 2024;22(2):8589

"No saimniecības līdz galdam" mērķis

Līdz 2030. gadam par 50% samazināt ES kopējo antimikrobiālo līdzekļu pārdošanas apjomu lauksaimniecības dzīvniekiem un akvakultūrā

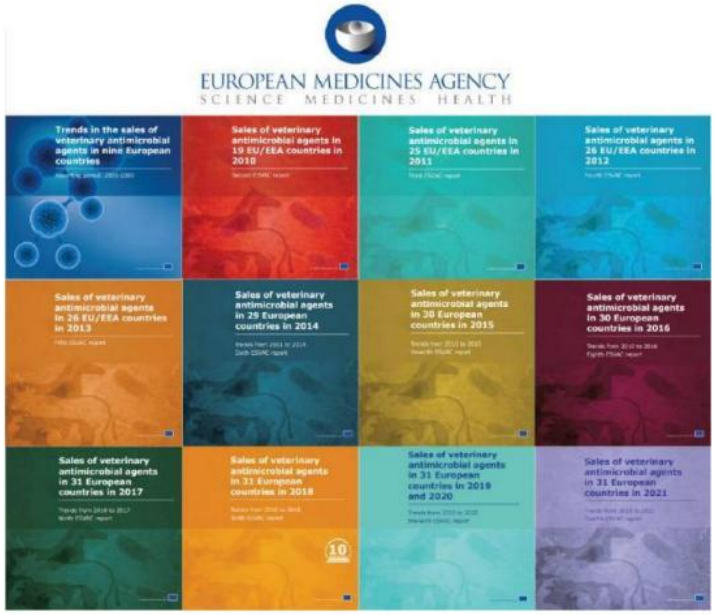

Pārdošanas apjomu ziņošana (ESVAC) tiek aizstāta ar pārdošanas un lietošanas apjomu ziņošanu ESUAvet

European Surveillance of Veterinary Antimicrobial Consumption (ESVAC) project: 2009-2023

Voluntary reporting of veterinary antibiotics sales data

Datu apkopošana par antimikrobiālo līdzekļu pārdošanu un lietošanu

No 2024. gada ES dalībvalstis katru gadu sniedz datus par antimikrobiālo zāļu, kas paredzētas dzīvniekiem, pārdošanas apjomiem un lietošanu iepriekšējā gadā

- ES valstīm jāsāk vākt dati par lietošanu:

➢ Liellopi, cūkas, mājputni → no 2023. gada
➢ Visi pārējie produktīvie dzīvnieki → no 2026. gada
➢ Suņi, kaķi un kažokzvēri → no 2029. gada

- *EZA* pirmo ziņojumu publicēja 2025. gada 31. martā, bet pēc tam līdz 31. decembrim par iepriekšējo gadu

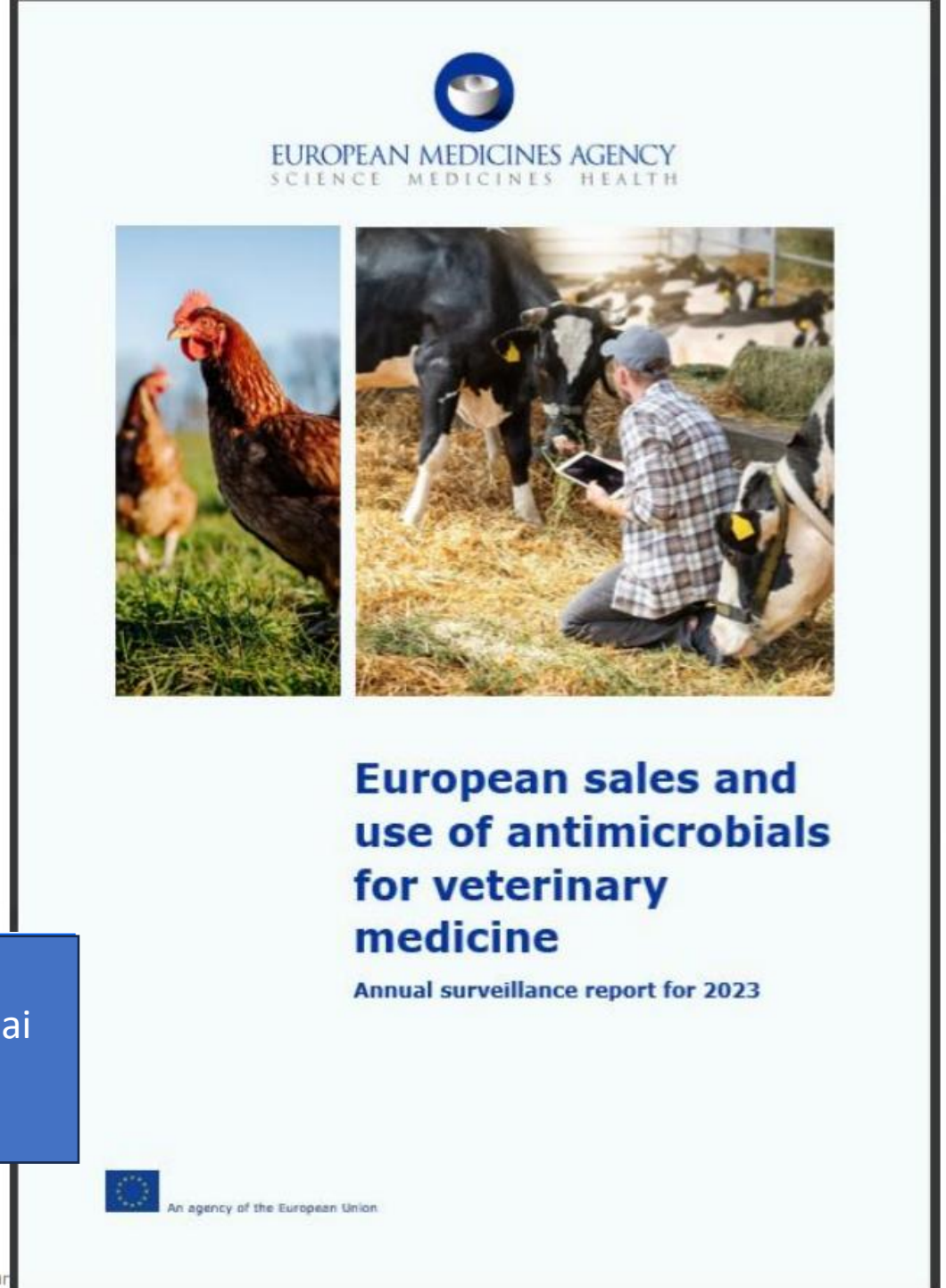
- Dati tiek sīki aprakstīti, norādot attiecīgās dzīvnieku sugas, kategorijas vai stadijas

Dati jāvāc par sekojošām kategorijām
1. Līdzekļi pret caureju, zarnu pretiekaisuma un pretinfekcijas līdzekļi
2. Ginekoloģiskie pretinfekcijas un antiseptiskie līdzekļi
3. Pretinfekcijas un antiseptiskie līdzekļi intrauterīnai lietošanai
4. Antibakteriālie līdzekļi sistēmiskai lietošanai
5. Antibakteriālie līdzekļi intramammārai lietošanai
6. Pretprotozoju līdzekļi (ar antibakteriālu iedarbību)
7. Antimikobakteiālie līdzekļi intramammārai lietošanai

EMA
EUROPEAN MEDICINES AGENCY

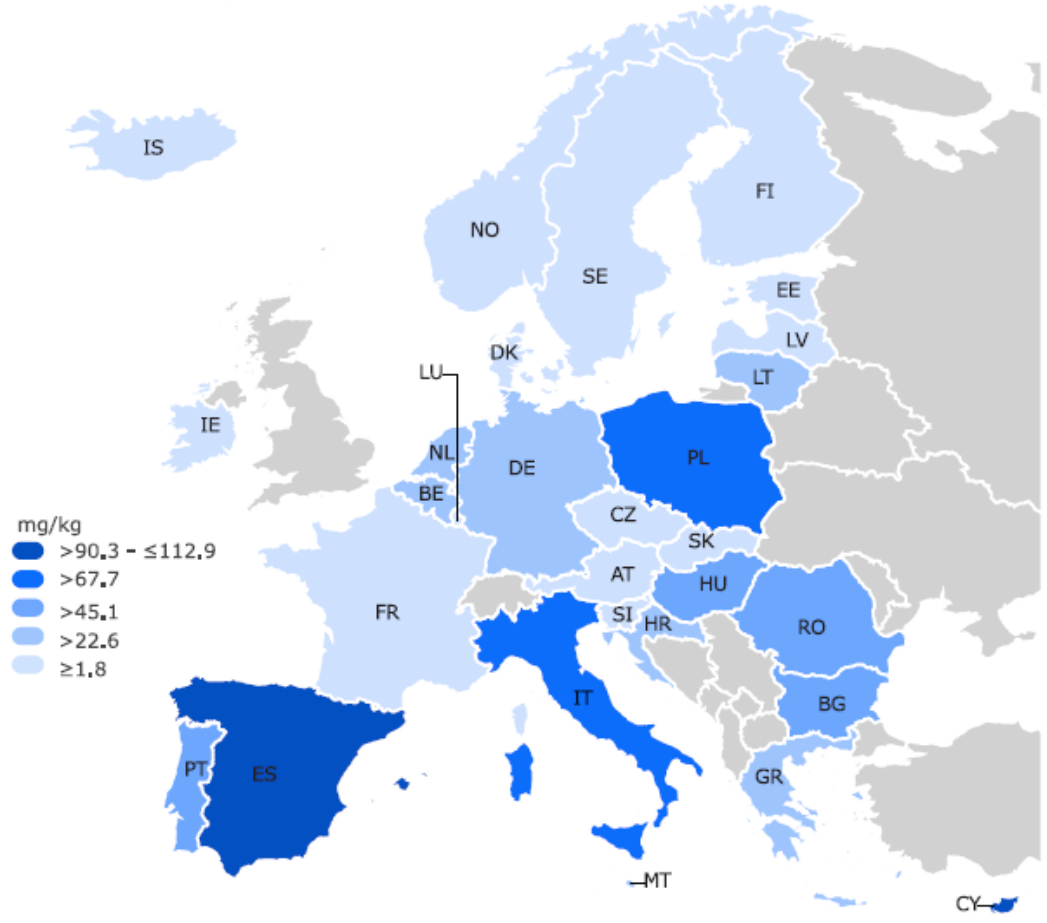
Ir publicēts pirmais ESUAvet ziņojums ar 2023. gada datiem

2023. gada dati par lietošanu nav pietiekami pilnīgi un kvalitatīvi, lai tos varētu izmantot jēgpilnai analīzei.

Antimikrobiālo veterināro zāļu pārdošanas apjomi produktīvajiem dzīvniekiem (mg/kg) ES, Islandē un Norvēģijā 2024. gadā

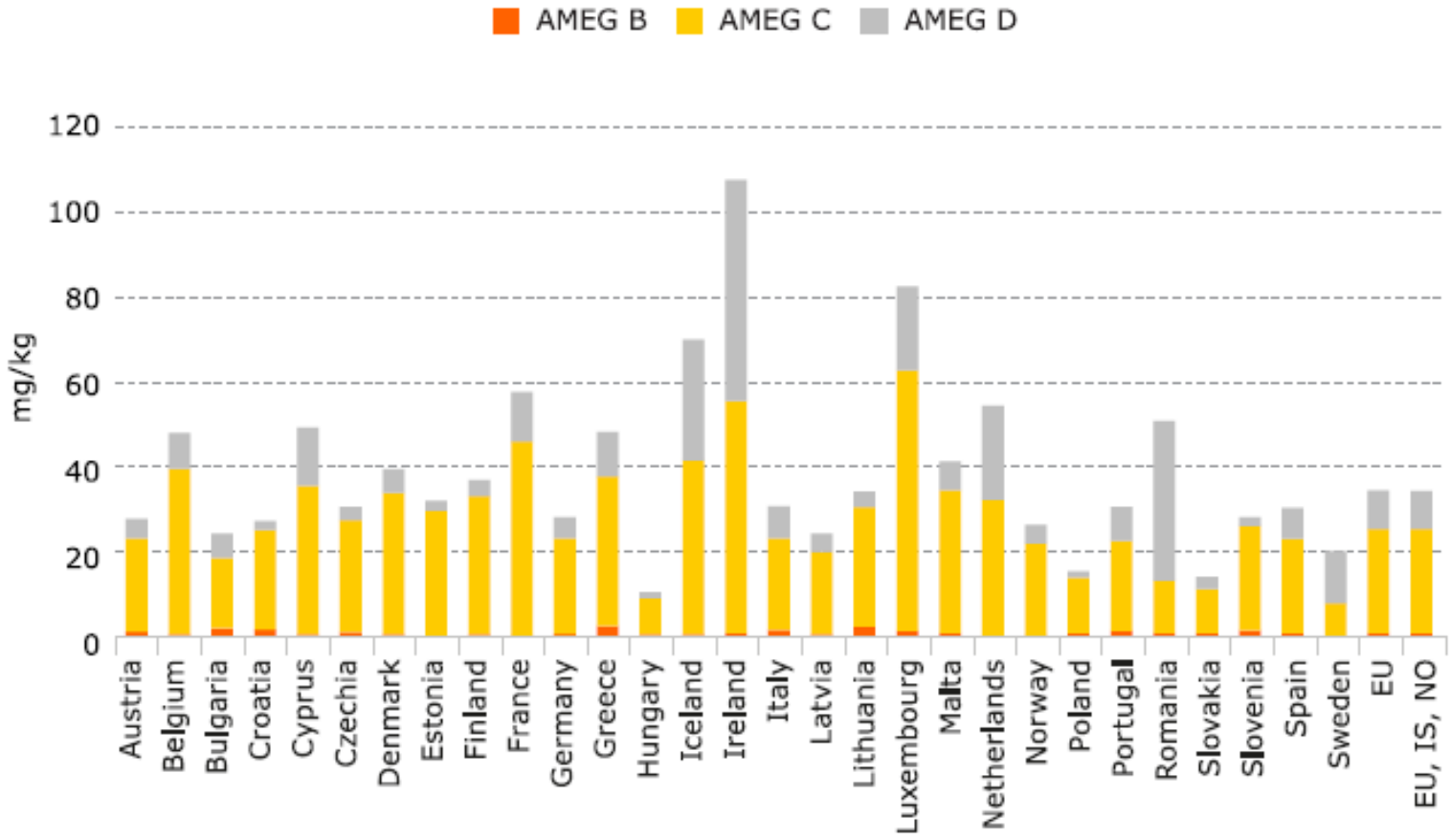
Figure 6. Sales of antimicrobial VMPs for food-producing animals (mg/kg) in the EU, Iceland and Norway, in 2024[1,2]

[1] Sales data subject to mandatory reporting, which only concerns substances with antibiotic activity.
[2] Countries' codes according to ISO 3166 — Codes for the representation of names of countries and their subdivisions.

Antimikrobiālo veterināro zāļu pārdošanas apjomi (mg/kg) citiem turētiem vai lauksaimniecības dzīvniekiem 2024. gadā

Figure 20. Sales of antimicrobial VMPs (in mg/kg) for other animals kept or bred by AMEG category per country in 2024[1]

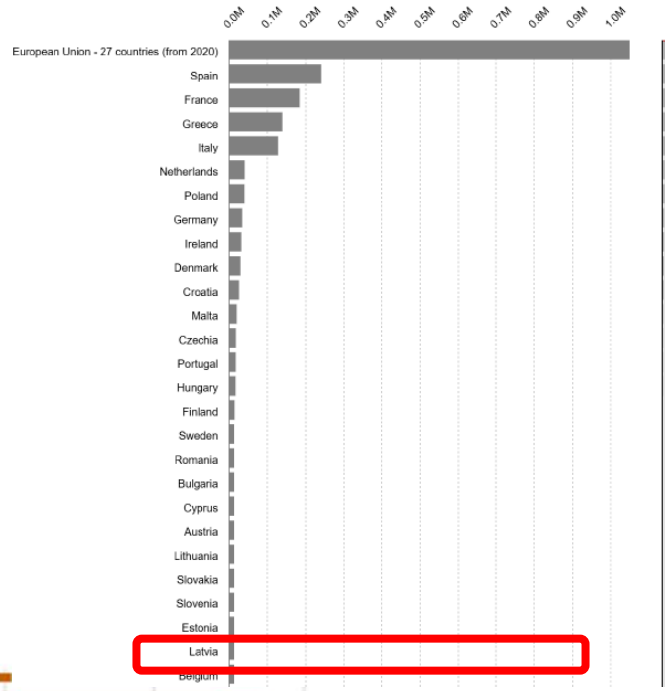

[1] Sales data subject to mandatory reporting, which only concerns substances with antibiotic activity.

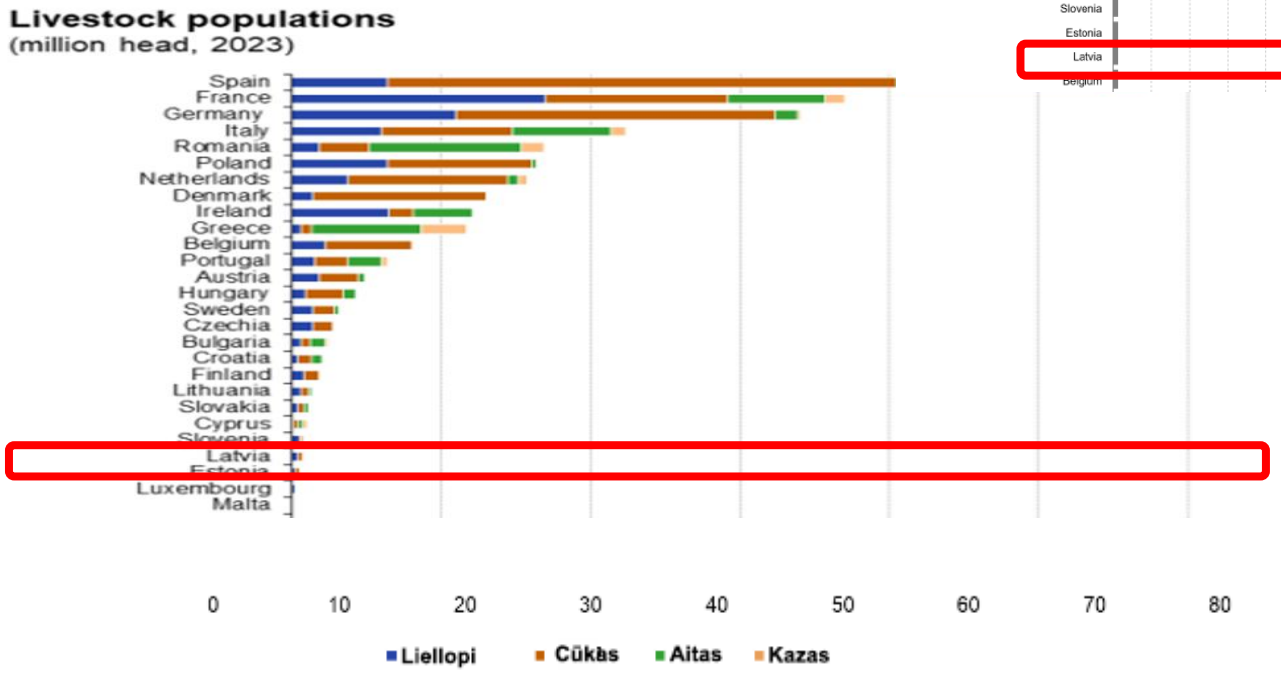
RĀDĪTĀJI VALSTĪ

LATVIJA
Lauksaimniecības dzīvnieku dati

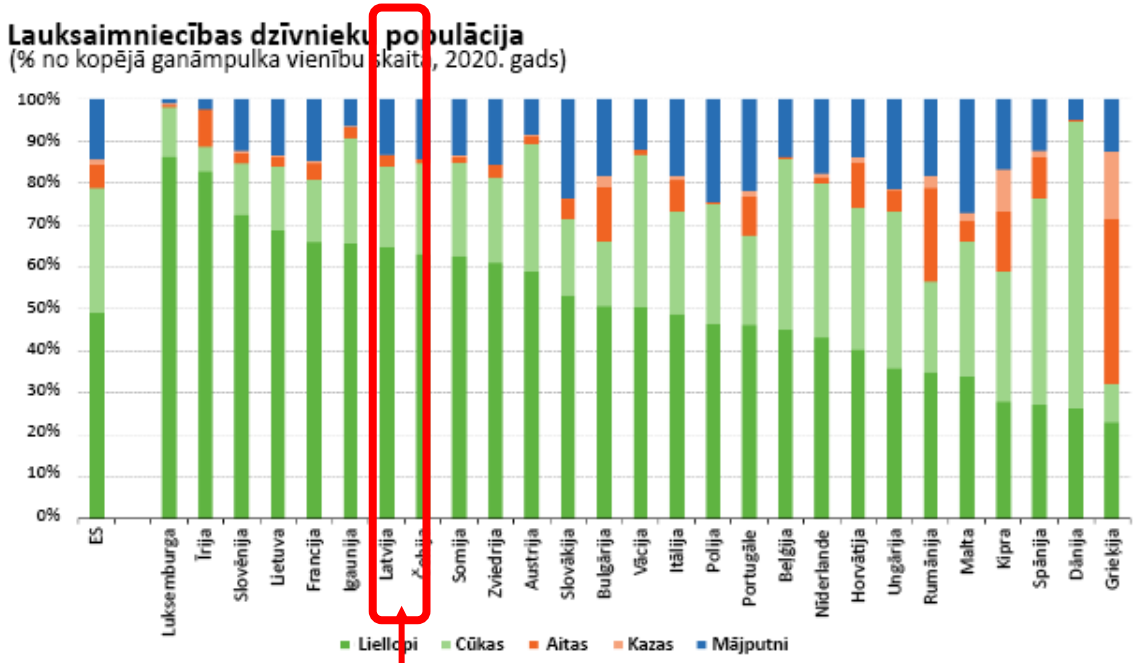

Aquaculture production
(tonnes of live weight, 2023)

Piezīme: ietver aplēses un provizoriskus datus.
* Šis nosaukums nenorāda uz nostāju par statusu un ir saskaņā ar ANO DPR 124 un Starptautiskās Tiesas atzinumu par Kosovas neatkarības deklarāciju.
Avots: Eurostat (tiešsaistes datu kodi: apro_mt_lscatl, apro_mt_lspig, apro_mt_lssheep, apro_mt_lsgoat)

eurostat

Avots: Eurostat (tiešsaistes datu kods: ef_lsk_main)

eurostat

Veterināro antimikrobiālo zāļu pārdošanas apjomi LATVIJĀ

PCU
2024. gads (1000 tonnu)

	199.6
	53.1
	62
	5.8 +0.61
	0.50
	<0.01
	3.7
KOPĀ	325.3

Antimikrobiālo līdzekļu pārdošanas apjomi

2018.

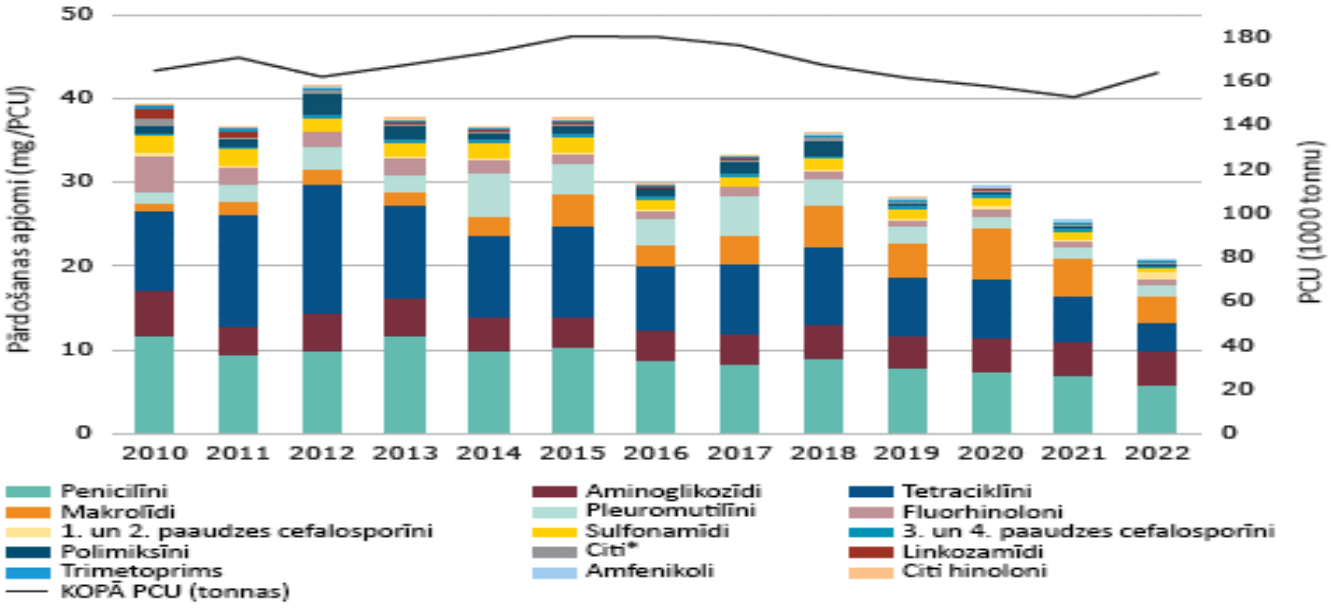
35,9 mg/PCU

2022.

20,8 mg/PCU

-42%

Pārdošanas tendences (2010.-2022.)

1 Pārdošanas dati sakārtoti no lielākajiem līdz mazākajiem 2022. gadā.
* Kopš 2020. gada nav ziņots par citu hinolonu pārdošanas apjomiem.
*Klasē "Citi" ietilpst bacitracīna, novobiocīna, rifaksimīna un spektinomicīna (ATCvet sistēmā klasificēti kā citi antibakteriālie līdzekļi) pārdošanas apjomi

Country	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Trends 2018-2023
Latvia	35.9	28.2	29.6	25.5	20.8	21.5	

Veterināro antimikrobiālo zāļu pārdošanas apjomi LATVIJĀ

Kopš 2011. gada:

- 43,3 % kopējais pārdošanas apjoms gadā (no 36,7 mg/PCU līdz 20,8 mg/PCU 2022. gadā)
- 55,0% 3. un 4. paaudzes cefalosporīnu pārdošanas apjomi (no 0,23 mg/PCU līdz 0,36 mg/PCU 2022. gadā)
- 63,1 % fluorhinolonu pārdošanas apjomi (no 2,2 mg/PCU līdz 0,82 mg/PCU 2022. gadā)
- 100 % citu hinolonu pārdošanas apjomi (no 0,01 mg/PCU līdz 0 mg/PCU no 2020. gada)
- 72,1 % polimiksīnu pārdošanas apjomi (no 0,99 mg/PCU līdz 0,28 mg/PCU 2022. gadā)
- No 2011. līdz 2022. gadam PCU samazinājās par 4,1 %

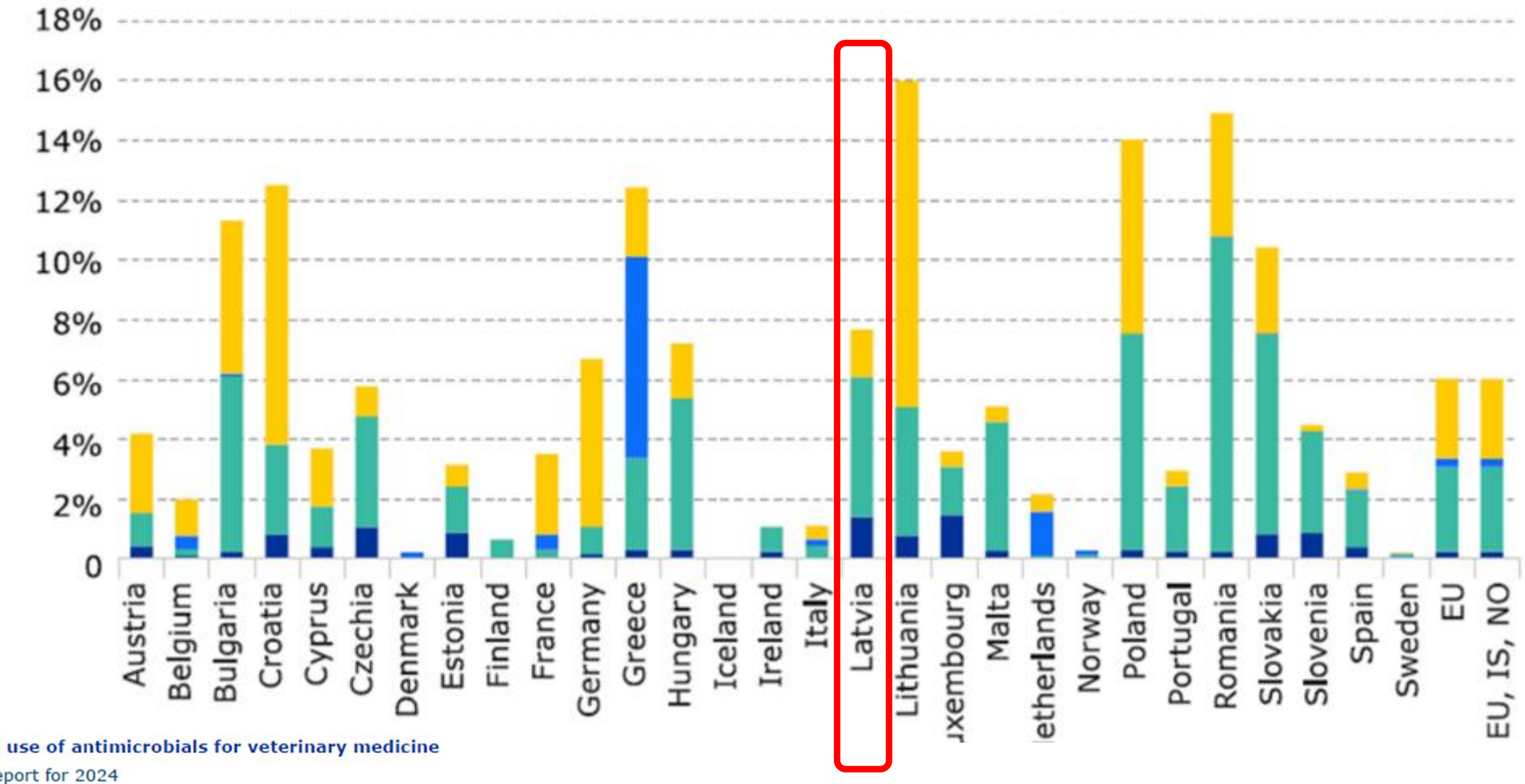
Valsts informācija

ESVAC ziņojums

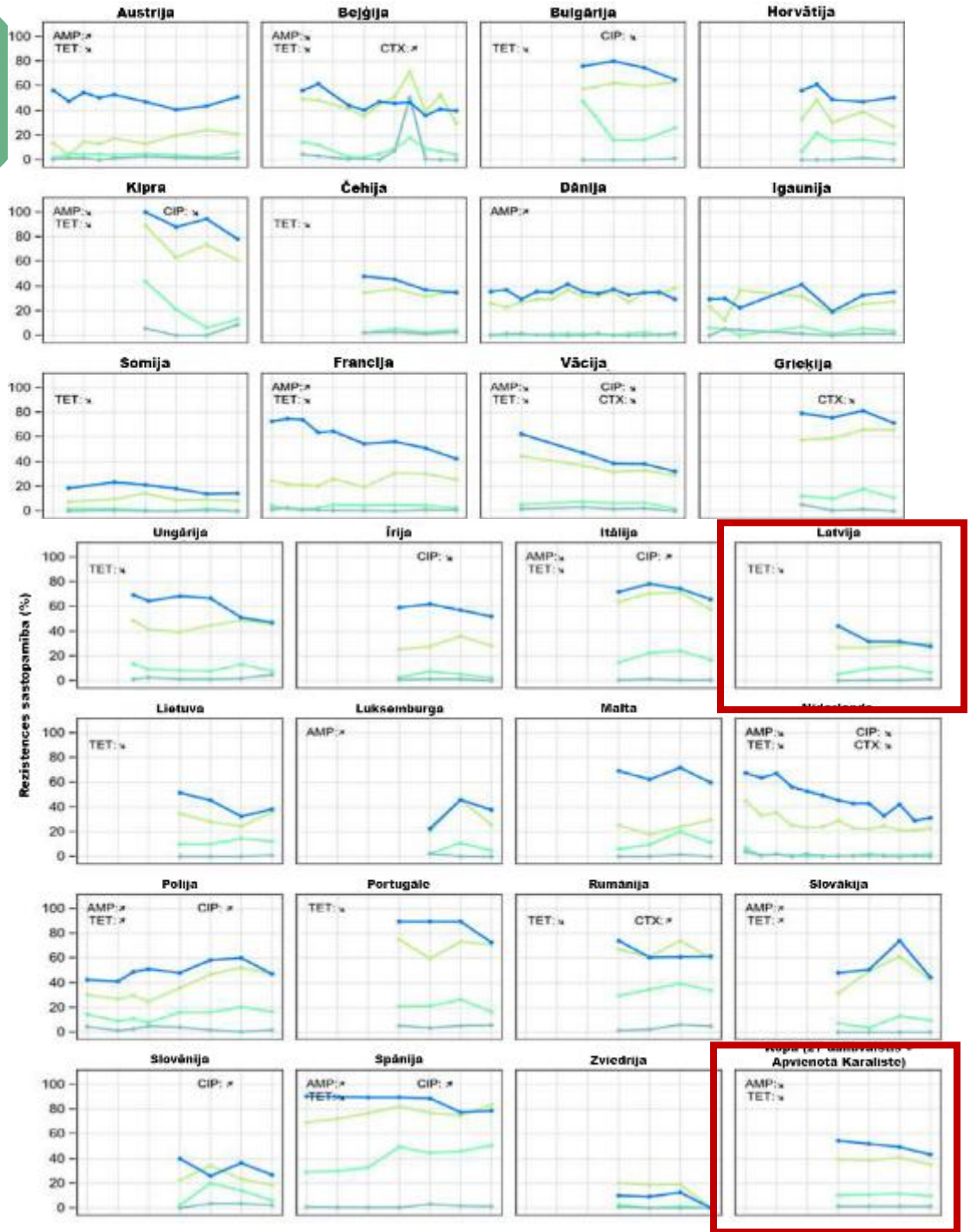
2022. gada pārdošanas apjomu dati

2022. gadā kopējais pārdošanas apjoms samazinājās par 18,4 % salīdzinājumā ar 2021. gadu (no 25,5 mg/PCU līdz 20,8 mg/PCU). Trīs visvairāk pārdotās antibiotiku grupas bija penicilīni, aminoglikozīdi un tetraciklīni, kas veidoja attiecīgi 28,4 %, 18,6 % un 16,5 % no kopējā pārdošanas apjoma.

Trešās un ceturtās paaudzes cefalosporīnu, fluorhinolonu, citu hinolonu un polimiksīnu pārdošanas daļa kopējā antimikrobiālo veterināro zāļu pārdošanas apjomā produktīvajiem dzīvniekiem 2024. gadā.

European sales and use of antimicrobials for veterinary medicine
Annual surveillance report for 2024

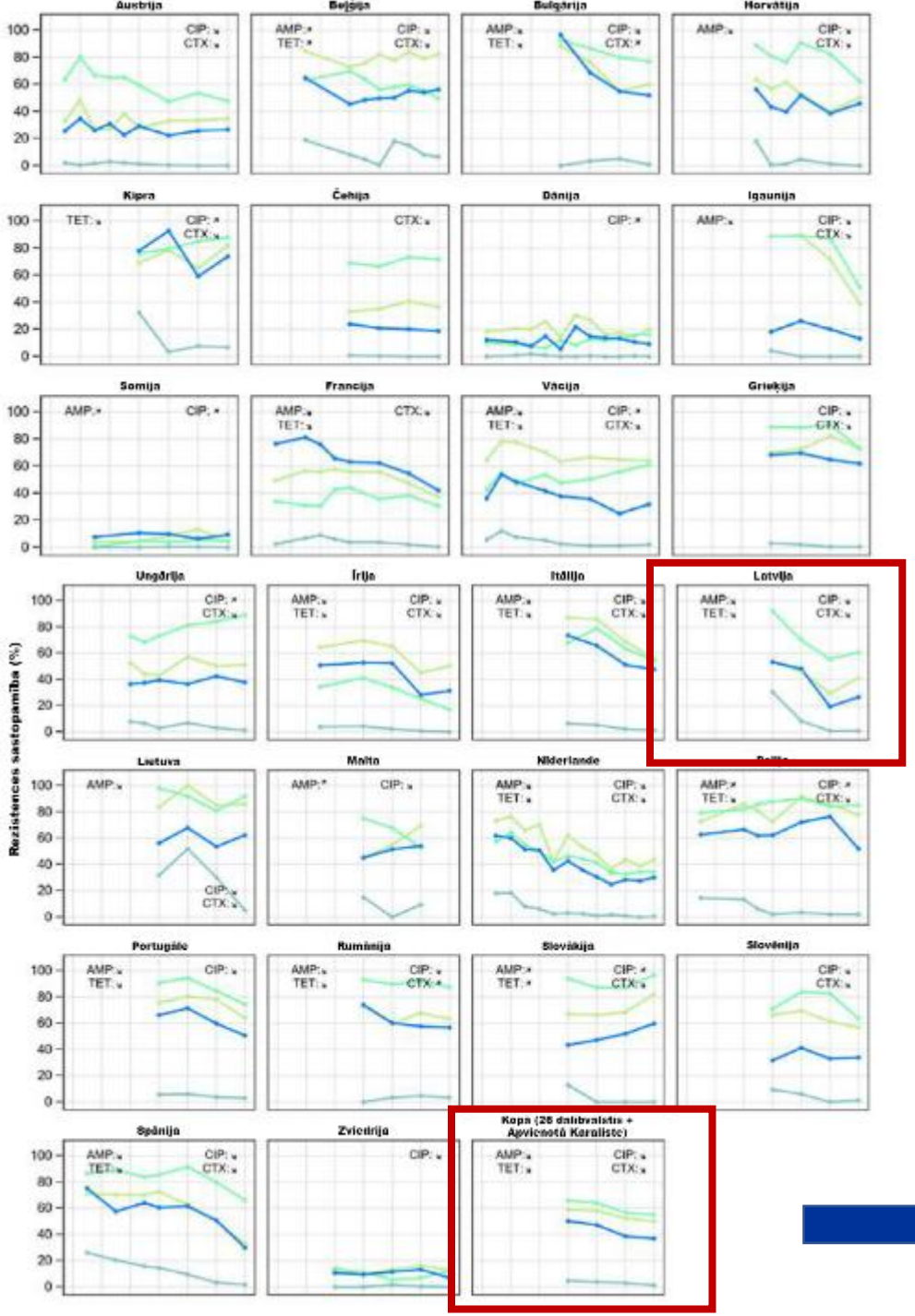
Sasniegumi

1. piemērs

Tendences – indikātorbaktēriju ***E.coli* rezistence** pret noteiktiem **antimikrobiāliem līdzekļiem** (cūkām, 2009.–2021. g.)

Antimikrobiālā rezistence pret šādiem līdzekļiem:

- ampicilīns (AMP)
- cefotaksīms (CTX)
- ciprofloksacīns (CIP)
- tetraciklīns (TET)

Sasniegumi

2. piemērs

Tendences – indikātorbaktēriju ***E.coli*** **rezistence** pret noteiktiem **antimikrobiāliem līdzekļiem** (broileriem, 2009.-2021. gads)

Antimikrobiālā rezistence pret šādiem līdzekļiem:

- ampicilīns (AMP)
- cefotaksīms (CTX)
- ciprofloksacīns (CIP)
- tetraciklīns (TET)

AMRFV Training

Paldies!

AENOR FVE FEDERATION OF VETERINARIANS OF EUROPE aem agencia española de medicamentos y productos sanitarios

Finansē Eiropas Savienība

www.amrfvtraining.eu